

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

24 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte - Timofti Vladimir,

Judecători - Țurcan Anatolie, Toma Nadejda, Cobzac Elena, Boico Victor,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Călugăreanu Vitalie și de către avocatul Mîrzîcu Aurelia în numele inculpatei Grozav Liudmila, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2019, în cauza penală privind-o pe

Grozav Liudmila xxxx, născută la xxxx, originară și domiciliată în xxxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 22.08.2017 - 28.11.2018 (prima instanță);
2. 12.12.2018 - 14.05.2019 (instanța de apel);
3. 16.08.2019 - 24.03.2020 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 28.11.2018, Grozav Liudmila a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art.191 alin.(2) lit. c), d) Cod penal, la 2 ani și 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activitate de gestionare a bunurilor pe un termen de 4 ani, și în baza art.191 alin.(2) lit. c), d) Cod penal, la 2 ani și 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activitate de gestionare a bunurilor pe un termen de 4 ani.

În temeiul art.84 alin.(1), (2) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial al pedepselor aplicate i-a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani și 6 luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis pentru femei, cu privarea de dreptul de a exercita activitate de gestionare a bunurilor pe un termen de 5 ani.

De la inculpată s-a încasat în beneficiul SRL "Leoval Grup" suma de 10 521,48 lei și în beneficiul SRL "TAOLDI" suma de 4 940 lei, cu titlu de daună.

2. Pentru a se pronunța în sensul enunțat, instanța de fond a constatat că L. Grozav, dând-u-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile, dorind și admitând în mod conștient, survenirea acestor urmări, fiind angajată la SRL "Leoval

Grup”, în baza contractului de muncă nr. xxxx din 13.10.2016, în calitate de vânzător. Având încheiat acordul cu privire la răspunderea materială individuală deplină din 13.10.2016, în perioada de timp de la 14.10.2016 până la 21.02.2017 a urmărit scopul de profit și intenția directă de a însuși ilegal bunurile altei persoane, încredințate în administrarea sa.

Astfel, aflându-se la serviciu, gheretele din str. Ion Creangă, 11 și din str. Alba Iulia, 206, mun. Chișinău, în timpul zilei de muncă, fiindu-i încredințate spre administrare bunuri în valoare de 116 585,48 lei, care le-a realizat și a încasat contravaloarea acestora. Acționând cu intenție directă și contrar obligațiilor asumate, a predat mijloace bănești doar în sumă de 106 064 lei, însușind mijloacele bănești în sumă de 10 521,48 lei.

Astfel, cauzând părții vătămate SRL ”Leoval Grup” o daună în proporții considerabile în sumă de 10 521,48 lei.

Tot ea, în perioada de timp 02.06.2017 - 11.06.2017, activând, în baza contractului individual de muncă nr. xxxx din 02.06.2017, în calitate de vânzător de produse alimentare la SRL ”TAOLDI” și anume, la ghereta situată pe str. Vasile Lupu, 85A din mun. Chișinău. Urmărind scopul dobândirii ilicite a mijloacelor bănești din casa întreprinderii, dând-u-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestor urmări. S-a folosit de situația de serviciu însușind mijloacele bănești obținute în urma realizării produselor în sumă totală de 4 940 lei, fapt confirmat prin lipsa banilor și acestor produse la momentul efectuării inventarierii și reflectat în Lista de inventariere a mărfurilor din 11.06.2017.

3. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul Dobroviceanu – Mutavci Valentina, prin care a solicitat casarea acesteia, și pronunțarea unei hotărâri noi, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie dispusă achitarea inculpatei Grozav Liudmila pe motiv că fapta inculpatei nu întrunește elementele infracțiunii.

În motivarea apelului, apelantul a invocat că soluția adoptată, în raport cu circumstanțele de fapt și de drept, întră în contradicție cu circumstanțele constatate, iar probelor acumulate a fost dată apreciere denaturată, din care cauză sentința este una ilegală, și urmează a fi casată, cu pronunțarea unei sentințe de achitare, pe motiv că fapta inculpatei nu întrunește elementele infracțiunii.

Instanța la examinarea și emiterea sentinței nu a respectat cerințele legii și anume art.101 Cod de procedură penală și nu a dat o apreciere cuvenită probelor administrate la dosar din punctul de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, ignorându-le.

Vinovăția inculpatei Grozav Liudmila în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(2) lit. c), d) și art.191 alin.(2) lit. c), d) Cod penal nu este dovedită.

4. Prin decizia Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2019, apelul declarat a fost admis din alte motive, casat parțial sentința, doar în partea stabilirii pedepsei, cu pronunțarea în acest sens a unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

Lui Grozav Liudmila i-a fost stabilită în baza art.191 alin.(2), lit. c), d) Cod penal, pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani și 6 luni, cu privarea de dreptul de a exercita activitate de gestionare a bunurilor pe un termen de 4 ani, și în baza art.191 alin.(2), lit. c), d) Cod penal, 2 ani și 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activitate de gestionare

a bunurilor pe un termen de 4 ani.

În temeiul art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate i-a fost stabilit definitiv pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani și 6 luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis pentru femei, cu privarea de dreptul de a exercita activitate de gestionare a bunurilor pe un termen de 5 ani.

În conformitate cu art.90 alin.(1) Cod penal, executarea pedepsei închisorii a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 3ani.

În rest, celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute.

4.1. În ședința instanței de apel, inculpata Grozav Liudmila, deși a fost legal citată, nu s-a prezentat și nici nu a anunțat despre motivele absenței. Prin informația prezentată s-a constatat că în privința lui Grozav Liudmila a fost pornit dosarul de căutare nr.2017030401.

Instanța de judecată audiind opinia participanților la proces, în baza art.321 Cod de procedură penală, a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa inculpatei deoarece se ascunde, se eschivează de a se prezenta în instanță.

Instanța de apel a statuat că, la pronunțarea sentinței, instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept în privința inculpatei Grozav Liudmila, concluzionând just vinovăția de comiterea infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(2) lit. c), d) Cod penal, episodul din 14.10.2016 - 21.02.2017, după semnele calificative ”delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, săvârșită cu folosirea situației de serviciu și cu cauzarea de daune considerabile” și în baza art.191 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, episodul din 02.06.2017-11.06.2017, după semnele calificative ”delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea ei, săvârșită cu cauzarea de daune în proporții considerabile și cu folosirea situației de serviciu”.

Audiind opiniile participanților la proces și cercetând suplimentar probele administrate de instanța de fond și apreciindu-le din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, călăuzindu-se de propria convingere, Colegiul penal conchide că, instanța de fond a stabilit corect starea de fapt, acțiunile inculpatei Grozav Liudmila, just încadrându-le în dispoziția art.191 alin.(2) lit. c), d) și art.191 alin.(2) lit. c), d) Cod penal.

Cu referire la motivele invocate de apelant, precum că prima instanță a adoptat soluția incorectă de recunoaștere ca fiind vinovată de comiterea infracțiunilor imputate, or, acesta urma să fie achitată de sub învinuirea adusă, instanța de apel a constatat că prima instanță nu a comis careva erori de fapt care ar impune casarea sentinței adoptate.

Instanța de apel consideră că aceste afirmații reprezintă opinia subiectivă a părții apărării, or, prima instanță în sentința sa corect și justificat și-a motivat soluția sub aspectul recunoașterii vinovăției inculpatei în comiterea infracțiunilor prevăzute de art.191 alin.(2) lit. c), d), 191 alin.(2) lit. c), d) Cod penal, luând în considerație probele administrate legal de către organul de urmărire penală și cercetate în ședința de judecată la prezenta cauză penală, cu respectarea prevederilor art.100 alin.(4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, și ajungând

la concluzia corectă cu privire la vinovăția inculpatei în comiterea faptei și prezenta în acțiunile acestea a elementelor infracțiunii incriminate.

Instanța de apel a reținut că, declarațiile inculpatei privind nevinovăția sa în comiterea faptei penale incriminate se combate prin totalitatea de probe pertinente, concludente, utile și veridice cercetate în ședința de judecată și anume prin declarațiile martorilor nominalizați supra și probele scrise cercetate în ședința de judecată. Aceste probe coroborează între ele și demonstrează incontestabil vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunii.

Astfel, instanța de apel respinge ca nefondat argumentul apărării precum că inculpata nu a recunoscut vinovăția la nici o etapă a procesului penal, motiv pentru care urmează a fi achitat or, nerecunoașterea vinovăției este un drept al inculpatei, însă nu o circumstanță ce determină soluția de achitare a acestora.

Prin urmare, instanța de apel a reținut, prezența în acțiunile inculpatei atât a elementelor care caracterizează latura obiectivă a infracțiunilor imputate, cât și a celor care caracterizează latura subiectivă a acestei infracțiuni, a fost dovedită prin materialele cauzei acumulate în cadrul urmăririi penale, examinate în cadrul ședințelor judecătorești, care au fost verificate și cercetate în cadrul examinării cauzei de către instanța de apel, dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatei în săvârșirea infracțiunilor imputate.

Totodată, reieșind din cele elucidate instanța de apel a menționat asupra faptului că cererea de apel urmează a fi admisă din alte motive, pronunțând o nouă hotărâre prin care a dispus în privința lui Grozav Liudmila recunoscută vinovată de comiterea infracțiunilor prevăzute de art.191 alin.(2) lit. c), d), 191 alin.(2) lit. c), d) Cod penal aplicarea unei pedepse, sub formă de închisoare, cu aplicarea prevederilor art.90 Cod penal, din următoarele considerente.

Instanța de apel a intervenit în partea stabilirii pedepsei inculpatei, or, la stabilirea categoriei și măsurii de pedeapsă inculpatei, s-a ținut cont de toate circumstanțele reale și personale privind individualizarea pedepsei, acesteia aplicându-i-se o pedeapsă corectă, echitabilă și legală.

La individualizarea, stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatei Grozav Liudmila, instanța de apel a reținut prevederile art.art.6, 7, 16, 61, 75, 76, 77, 78, 90 Cod penal, și anume - că infracțiunea săvârșită de inculpată este gravă, vina în comiterea infracțiunii nu au recunoscut, inculpata la evidenta medicilor narcolog și psihiatru nu se află, doi copii minori la întrețineri, luând în considerație faptul că anterior condamnată prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 18.04.2002, în baza art.art.218 alin.(2), 119 alin.(4), 120 alin.(2), 103¹ alin.(2), 39 Cod penal - 7 ani închisoare, de persoana inculpatei Grozav Liudmila.

Pornind de la gravitatea infracțiunii incriminate, instanța de apel a considerat că în privința inculpatei, pentru comiterea de către aceasta a infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(2), lit. c), d) Cod penal - 2 ani și 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activitate de gestionare a bunurilor pe un termen de 4 ani, în baza art.191 alin. (2) lit. c), d) Cod penal - 2 ani și 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activitate de gestionare a bunurilor pe un termen de 4 ani, în baza art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate s-a stabilit definitiv 3 ani și 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis pentru femei, cu privarea de dreptul de a exercita activitate de gestionare a bunurilor pe un termen de 5 ani.

Totodată, instanța de apel a reiterat că din materialele cauzei, dar și din circumstanțele

constatate și apreciate nu s-a evidențiat necesitatea ca Grozav Liudmila să execute real pedeapsa cu închisoare stabilită supra, astfel că corectarea și reeducarea acesteia, poate fi atinsă și fără a fi izolată de societate, prin dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei cu închisoarea, în baza art.90 Cod penal, prin ce inculpata v-a avea posibilitatea reală să-și dovedească corectarea prin comportamentul exemplar și muncă cinstită.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel procurorul și avocatul Mîrzîcu Aurelia în numele inculpatei, au declarat recursuri ordinare.

5.1. Procurorul, invocând temeiurile de drept prevederile art.427 alin.(1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, solicitând casarea totală a deciziei instanței de apel în privința inculpatei Grozav Liudmila, cu menținerea sentinței fără modificări, deoarece apelul a fost greșit admis.

În motivarea recursului se relatează că, instanța de apel pronunțând o decizie de condamnare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pentru comiterea unei infracțiuni cu un grad de prejudiciabilitate sporit, fiind periclitată ordinea de drept, nu a fost atins scopul principal și anume prevenirea de comitere de noi infracțiuni de către inculpată, precum și de către alte persoane. Instanța de apel nu s-a expus asupra prevederilor art.7, 61, 75, 76 Cod penal, adică nu a efectuat procedura de individualizare și stabilirea duratei și cuantumului pedepsei, în cazul stabilirii pedepsei cu aplicarea art.90 Cod penal, ignorând prevederile art.384 alin.(3) Cod de procedură penală, unde este prevăzut că: „Sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată”, prevederi ce sunt valabile și pentru instanța de apel.

Instanța era obligată să indice care anume circumstanțe ale cauzei sunt considerate atenuante și în corelație cu care date despre persoana vinovatei, servesc temei pentru aplicarea art.90 Cod penal.

Mai mult, inculpata nu este la prima abatere, anterior a fost condamnată în baza art.218 alin.(2), 119 alin. (4), 120 alin. (2), 103¹ alin. (2), 39 Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa 7 ani închisoare.

Astfel, instanța de apel a ignorat prevederile art.75 Cod penal, conform cărora persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în partea specială și în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a acestui cod.

În acest context, decizia adoptată în cauza inculpatei Grozav Liudmila, la motivarea stabilirii pedepse contravine prevederile art.394 alin.(2) pct. 3) Cod de procedură penală, deoarece ea nu cuprinde motivele de aplicare a pedepsei cu suspendare condiționată a executării ei.

În contextul celor expuse, acuzarea consideră greșite concluziile instanței de apel în partea individualizării pedepsei stabilite inculpatei Grozav Liudmila și în contradicție cu probatoriul administrat la etapa urmăririi penale și cercetării judiciare, neconforme scopului legii penale și principiului individualizării răspunderii penale și pedepsei penale, în situația în care inculpata a comis o infracțiune cu un grad social avansat de gravitate, ce a fost însoțit de o obrăznicie deosebită, s-a eschivat intenționat de prezența în fata instanțe de fond și la fel ignorând prezența în instanța de apel.

Prin urmare, termenul pedepsei urma a fi stabilit luând în considerație și de personalitatea infractorului, care include date privind comportamentul inculpatei până sau după săvârșirea infracțiunii.

5.2. Avocatul Mîrzîcu Aurelia în numele inculpatei, care invocând temei de drept prevederile

art.427 alin.(1) pct. 8) Cod de procedură penală, solicitând casarea acestora, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare a inculpatei Grozav Liudmila din motivul că în acțiunile ei nu se întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor imputate.

Recurentul invocă în motivarea recursului declarat argumente similare celor menționate anterior în apel, suplimentar indicând că, în acțiunile inculpatei nu au fost întrunite elementele constitutive ale infracțiunii, care a influențat temeinicia soluției adoptate de către instanțele de judecată și la capitolul calificării acțiunilor inculpatei în baza art.191 alin.(2) lit. c). d) Cod penal.

Așa dar, instanța de apel nu s-a expus motivat asupra argumentelor inculpatei, și nu a respectat principiile generale ce reglementează desfășurarea procesului penal la capitolul administrării și prezentării probelor de către părți, circumstanță care constituie temei de casare a deciziei pronunțate de ea, prevăzut de art.427 alin.(1) pct.8) Cod procedură penală.

Consideră că atât sentința instanței de fond cât și decizia instanței de apel sunt absolut neîntemeiate, bazate pe apreciere eronată a tuturor probelor anexate la dosar, mai mult ca atât și instanțele de fond au examinat cauza unilateral.

Acuzarea nu a acumulat și nu a prezentat în fața instanței careva probe incontestabile care ar dovedi cert vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunii.

Pe parcursul examinării cauzei în urma audierii martorilor, precum și în urma audierii inculpatei, aceasta nu și-a recunoscut vina și nu a fost dovedită vinovăția ei în comiterea infracțiunilor imputate.

Inculpata în susținerea nevinovăției sale a indicat că, la 21.02.2017 nu a fost prezentă când s-a petrecut actul de inventariere la ”Leova Grup” SRL, nu a fost prezentă nici când s-a întocmit raportul de inspectare tematică la ”Leova Grup” SRL și aceste acte nu au fost semnate de inculpata Grozav Liudmila.

De asemenea, nu a fost administrată nici o probă privind refuzul acesteia de a fi prezentă la întocmirea actului sau refuzul de a-l semna. Inculpata nici nu a fost informată despre efectuarea inventarierii.

Toate materialele cauzei sunt întocmite în limba de stat pe care inculpata Grozav Liudmila nu o cunoaște și nu i s-a prezentat nici interpret.

Mai arată că referitor la proba raportul inspectării financiare la SRL ”Toaldi” aceasta nu reflectă asupra infracțiunii imputate inculpatei.

Fiind audiată reprezentanta părții vătămate T. Gaianti a declarat că actul de revizie a fost întocmită în absența inculpatei, cu o lună mai târziu, actul nefiind semnat de către inculpată. La materialele cauzei de asemenea nu a fost administrată nici o probă privind refuzul acesteia de a fi prezentă la întocmirea actului sau refuzul de a-l semna. Inculpata nici nu a fost informată despre efectuarea inventarierii.

6. Avocatul Mîrzîcu Aurelia a prezentat referință în care și-au expus opinia asupra recursul ordinar declarat de procuror, solicitând inadmisibilitatea acestuia ca fiind vădit neîntemeiat și admiterea recursului declarat în numele inculpatei.

7. Judecând recursurile ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise, din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Potrivit art.414 Cod de procedură penală, la judecarea apelului, instanța de apel are obligația de a verifica hotărârea atacată din punct de vedere al temeiniciei și legalității acesteia, având în vedere circumstanțele faptice ale cauzei bazate pe probele examinate de prima instanță, pe materialele dosarului și, în dependență de aceste date, să aprecieze legalitatea concluziilor de vinovăție ori nevinovăție trase de prima instanță, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul conchide că, la examinarea cauzei, instanța de apel nu a îndeplinit aceste stricte prevederi ale legii, din sensul cărora rezultă că, nerespectarea acestor cerințe echivalează cu nerezolvarea fondului apelului, fapt ce atrage după sine casarea deciziei instanței de apel în latura aprecierii juridice a faptei constatate de care a fost recunoscută vinovată Grozav Liudmila, corectitudinii calificării acțiunilor incriminate.

În acest sens se reține că, drept temei pentru declararea recursului, recurenții indică mai multe temeiuri, inclusiv și cele prevăzute de pct. 6), 10) și 8) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, avocatul semnalând totodată și pct. 12) aceleiași norme procesuale, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile în care hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, nu au fost întrunite elementele infracțiunii, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Instanța de recurs menționează că temeiurile prevăzute de pct. 6), 12) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, pentru declararea recursului ordinar și-au găsit confirmarea în speța dată, deoarece instanța de apel nu a respectat prevederile susmenționate și în special, în latura aprecierii juridice a faptei imputate inculpatei Grozav Liudmila în baza art.art.191 alin.(2) lit. c), d), 191 alin.(2) lit. c), d) Cod penal și condamnării acesteia.

Astfel, potrivit textului încriminator, Grozav Liudmila, de fapt, a fost pus sub învinuire pentru faptul că: ”dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile, dorind și admitând în mod conștient, survenirea acestor urmări, fiind angajată la SRL „Leoval Grup”, în baza contractului de muncă nr.1310/16 din 13.10.2016, în calitate de vânzător, având încheiat acordul cu privire la răspunderea materială individuală deplină din 13.10.2016, în perioada de timp de la 14 octombrie 2016, până la 21 februarie 2017, **urmărind scopul de profit și intenția directă de a însuși ilegal bunurile altei persoane, încredințate în administrarea sa**, fiind în serviciu, la gheretele din str. Ion Creangă 11 și din str. Alba Iulia 206, mun. Chișinău, în timpul zilei de muncă, **fîndu-i încredințați spre administrare bunuri** în valoare de 116 585,48 lei, care le-a realizat și a încasat contravaloarea acestora,

acționând cu intenție directă și contrar obligațiilor asumate, a predat mijloace bănești doar în sumă de 106 064 lei, însușind mijloacele bănești în sumă de 10 521,48 lei, astfel, cauzând părții vătămate ce aparțin SRL „Leoval Grup”, o daună în **proporții considerabile**.

Tot ea, ”în perioada de timp 02 iunie 2017 - 11 iunie 2017, activând, în baza contractului individual de muncă nr. 3 din 02.06.2017, în calitate de vânzător de produse alimentare la SRL „TAOLDI”, și anume la ghereta situată pe str. Vasile Lupu, 85A din mun. Chișinău, **urmărind scopul dobândirii ilicite a mijloacelor bănești din casa întreprinderii**, dând-u-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestor urmări, folosindu-se de situația de serviciu, **a însușit mijloacele bănești** obținuți în urma realizării produselor în sumă totală de 4 940 lei, fapt confirmat prin lipsa banilor și acestor produse la momentul efectuării inventarierii și reflectat în lista de inventariere a mărfurilor din 11.06.2017.

Prin rechizitoriu, acțiunile inculpatei pe episodul din 14.10.2016, până la 21.02.2017, în drept, au fost încadrate în baza art.191 alin.(2) lit. c) și d) Cod penal, *delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, săvârșită cu folosirea situației de serviciu și cu cauzarea de daune în proporții considerabile*, și pe episodul din 02.06.2017 - 11.06.2017 în baza art.191 alin.(2) lit. c), d) Codul penal, *delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințați în administrarea ei, săvârșită cu cauzarea de daune în proporții considerabile și cu folosirea situației de serviciu*.

În materie penală, o informare precisă și completă cu privire la acuzațiile aduse unei persoane și implicit cu privire la încadrarea juridică a faptei pe care instanța o poate reține împotriva sa, este o condiție esențială a echității procedurii.

Prima instanță, cercetând cumulul de probe administrate și prezentate de procuror, a ajuns la concluzia că, *”(...) în ședință de judecată s-a stabilit cu certitudine că Grozav Liudmila fiind angajată la SRL „Leoval Grup”, în baza contractului de muncă nr. xxxx din 13.10.2016, în calitate de vânzător și având încheiat acordul cu privire la răspunderea materială individuală deplină din 13.10.2016, în perioada de timp de la 14 octombrie 2016 până la 21 februarie 2017 a urmărit scopul de profit și intenția directă de a însuși ilegal bunurile altei persoane, încredințați în administrarea sa, cauzând un prejudiciu în sumă de 10 521,48 lei.*

Tot ea, Grozav Liudmila, în perioada de timp 02 iunie 2017 - 11 iunie 2017, activând, în baza contractului individual de muncă nr. xxxx din 02.06.2017, în calitate de vânzător de produse alimentare la SRL „TAOLDI” și anume, la ghereta situată pe str. Vasile Lupu nr.85A din mun. Chișinău **a cauzat un prejudiciu** în sumă de 4 940 lei.”

Statuările respective denotă că încadrarea juridică a acțiunilor inculpatei în baza art.191 alin. (2) lit. c), d) Codul penal, nu se conciliază pe ambele episoade cu baza factologică descrisă în rechizitoriu.

Casând sentința din alte motive, și pronunțând o nouă hotărâre **doar** în partea executării pedepsei de către Grozav Liudmila, instanța de apel în motivarea soluției date a reținut că, *”(...)prin cercetarea probelor pertinente, concludente, utile și veridice expuse supra s-a constatat dovedit dincolo de orice dubiu rezonabil că, Grozav Liudmila aflându-se la serviciu, gheretele din str. Ion Creangă, 11 și din str. Alba Iulia, 206, mun. Chișinău, în timpul zilei de*

muncă, fiindu-i încredințate spre administrare bunuri în valoare de 116 585,48 lei, care le-a realizat și a încasat contravaloarea acestora. Acționând cu intenție directă și contrar obligațiunilor asumate, a predat mijloace bănești doar în sumă de 106 064 lei, însușind mijloacele bănești în sumă de 10 521,48 lei. Astfel, cauzând părții vătămate SRL „Leoval Grup” o daună în proporții considerabile în sumă de 10 521,48 lei.

Tot ea, în perioada de timp 02.06.2017 - 11.06.2017, activând, în baza contractului individual de muncă nr. 3 din 02.06.2017, în calitate de vânzător de produse alimentare la SRL ”TAOLDI” și anume, la ghereta situată pe str. Vasile Lupu, 85A din mun. Chișinău. Urmărind scopul dobândirii ilicite a mijloacelor bănești din casa întreprinderii, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestor urmări. S-a folosit de situația de serviciu însușind mijloacele bănești obținute în urma realizării produselor în sumă totală de 4 940 lei, fapt confirmat prin lipsa banilor și acestor produse la momentul efectuării inventarierii și reflectat în Lista de inventariere a mărfurilor din 11.06.2017.”

Instanțele de fond urmau să verifice minuțios aspectele factologice ale învinuirii în coroborare cu încadrarea juridică a faptei imputate inculpatei.

Din cele expuse, pentru cauza deferită judecății prezintă relevanță faptul că, ”Soluționând chestiunea cu privire la delimitarea însușirii sau delapidării de furt, judecătorii vor ține cont de faptul că drept însușire sau delapidare sunt considerate acțiunile persoanelor care, conform funcțiilor lor de răspundere, raporturilor contractuale sau însărcinării speciale a proprietarului, înfăptuiesc în privința bunurilor încredințați împuterniciri de dispunere, administrare, transportare sau păstrare (depozitar, expeditor, vânzător, casier etc.)” (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 28 iunie 2004, nr. 23. Cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor*).

Colegiul penal lărgit, verificând legalitatea deciziei instanței de apel sub acest aspect, constată că instanța la examinarea apelului declarat de partea apărării nu a respectat întru totul prevederile art.art.414 alin.(1), 417 alin.(1) pct.8), 419 Cod de procedură penală.

Astfel, s-a constatat că, împotriva sentinței primei instanțe a declarat apel avocatul Mîrzîncu Aurelia în numele inculpatei Grozav Liudmila. Din textul apelului declarat rezultă că aceștia au atacat sentința solicitând achitarea lui Grozav Liudmila, considerând că în instanța de judecată nu s-a constatat existența faptei infracțiunilor imputate acestei și în acțiunile inculpatei lipsesc elementele constitutive ale infracțiunilor de care a fost condamnată.

Reieșind din prevederile legislației în vigoare, instanța de apel are obligația de a întreprinde măsuri pozitive la judecarea apelului, pentru a repara erorile de fapt și de drept comise de prima instanță, doar atunci când aceste erori au influențat asupra hotărârii în defavoarea inculpatului. În cazul în care instanța de apel ia în considerație temeiurile de casare din oficiu, ea este obligată să le pună în discuție părților.

În corespundere art.409 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de apel este obligată ca, în afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelant, să examineze aspectele de fapt și de drept ale cauzei, însă fără a înrăutăți situația apelantului. Potrivit art.417 alin.(1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Conform jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări. Chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei.

Colegiul penal reține că, potrivit art.14 alin.(1), 15, 113 alin.(1) Cod penal, infracțiunea este o faptă (acțiune sau inacțiune) prejudiciabilă, prevăzută de legea penală, săvârșită cu vinovăție și pasibilă de pedeapsă penală. Gradul prejudiciabil al infracțiunii se determină conform semnelor ce caracterizează elementele infracțiunii: obiectul, latura obiectivă, subiectul și latura subiectivă. Se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de norma penală.

Astfel, Colegiul penal lărgit menționează că anume prin descrierea faptei considerate a fi dovedită, se cere ca modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii să coroboreze cu concluzia privind încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, chestiuni ce urmau a fi soluționate de instanță conform art.385 alin.(1) pct.3) Cod de procedură penală, reieșind din limitele învinuirii formulate în rechizitoriu și din probele administrate în cauză, să constate cert dacă bunurile părților vătămate au fost date în încredințarea și administrarea inculpatei Grozav Liudmila, după cum i-a fost înaintată învinuirea, sau dacă aceasta a însuși ilegal aceste bunuri sau ”*activând, în baza contractului individual de muncă nr. 3 din 02.06.2017, în calitate de vânzător de produse alimentare la SRL „TAOLDI” și anume, la ghereta situată pe str. Vasile Lupu nr.85A din mun. Chișinău a cauzat un prejudiciu în sumă de 4 940 lei*”, precum a concluzionat prima instanță.

Raportând în continuare prevederile art.100 alin.(4) și art.101 alin.(1)-(4) Cod de procedură penală, la verificarea și aprecierea probelor efectuată de instanța de apel, expusă în decizia adoptată de aceasta, Colegiul evidențiază că instanța a lăsat fără apreciere anume declarațiile reprezentantului părții vătămate T. Gaianti, care a declarat că actul de revizie a fost întocmită în absența inculpatei, cu o lună mai târziu, actul nefiind semnat de către inculpată.

Totodată, raportul privind rezultatele inspectării financiare tematice efectuată la SRL ”Leoval Grup” din 04.08.2018 (f.d.3-8, vol. II), și raportul inspectării financiare tematice efectuată la SRL ”Taoldi” din 30.08.2017 (f.d.68-72, vol. IV), au fost întocmite în lipsa inculpatei, nefiind contrasemnate de către aceasta.

La caz, rezultând din partea descriptivă a deciziei instanței de apel, se constată că instanța a omis să facă verificările de rigoare vizavi de criticele semnalate de partea apărării și să argumenteze admiterea sau respingerea acestora.

Concluziile despre vinovăția persoanei deferite judecății pot fi făcute de instanța de apel, însă pentru a concluziona astfel, instanța de apel urmează să aducă contraargumente la cele invocate de partea apărării în cererea de apel și să analizeze nevinovăția persoanei în raport cu învinuirea adusă acesteia și probele acumulate în dosar.

Fiind consecvenți în cele expuse, se notează că, de principiu, instanțele de judecată sunt

obligate să demonstreze circumstanțele ce țin de vinovăția inculpatului cu adoptarea unor soluții motivate, or, lipsa unor argumente plauzibile în vederea susținerii condamnării persoanei atestă vicierea procedurii penale desfășurate la etapele precedente de judecare.

Pornind de la faptul că motivele invocate de către partea apărării, privind calificarea acțiunilor inculpatei, încadrarea, audierea martorilor, examinarea probelor și punerea probelor respective la baza hotărârii de condamnare a inculpatei, sunt întemeiate, Colegiul penal lărgit concluzionează că erorile admise de către instanța de apel și-au găsit confirmare.

Totodată, recursul declarat de procuror la fel urmează a fi admis, deoarece motivele aditerii recursului declarat de către partea apărării țin de corectitudinea calificării acțiunilor inculpatei și condamnarea conform învinuirii înaintate, care urmează a fi clarificate la rejudecare de către instanța de apel.

Întrucât erorile depistate sunt susceptibile de a fi corectate doar de către instanța de apel, Colegiul penal lărgit conchide asupra necesității aditerii recursurilor declarate, casării totale a hotărârii atacate și dispunerii rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel.

Soluția instanței de recurs de a dispune rejudecarea se bazează pe statuările CtEDO speța *Năvoloacă c. Moldovei* (cererea nr. 25236/02), hotărârea din 16.12.2008, unde Curtea având a se pronunța asupra acestei cauze a considerat că chestiunile care urmau a fi hotărâte de către Curtea Supremă de Justiție nu puteau fi examinate în mod corespunzător, ca chestiuni ce țin de un proces echitabil, fără o apreciere directă a probelor prezentate de partea apărării și partea acuzării (*a se vedea Botten v. Norway, 19 februarie 1996, §§ 52 și 53, Reports of Judgments and Decisions 1996-I și Popovici, citată mai sus, § 72*).

Având în vedere că Curtea Supremă de Justiție nu are competența să facă o examinare directă a probatoriului administrat, ea are competența de a dispune rejudecarea cauzei de către instanța ierarhic inferioară. În cazul de față echitatea cere ca Curtea Supremă de Justiție să dispună rejudecarea cauzei.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de dispozițiile art.436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual penale - asupra motivelor esențiale indicate în cererea de apel și în măsura competenței sale - asupra motivelor din recursurile declarate, nominalizate în prezenta decizie.

Instanța de apel, urmează să țină cont de toate circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță, în strictă conformitate cu cerințele legii, să analizeze la modul convenit prezența sau lipsa elementelor infracțiunii imputate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, și în dependentă de circumstanțele constatate, să efectueze operațiunea de individualizare a pedepsei în conformitate cu rigorile legale, să se pronunțe motivat și întemeiat asupra posibilității aplicării față de aceștia a instituției de condamnare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei și în dependentă de situația constatată să adopte o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art.417-419 Cod de procedură penală și jurisprudenței CtEDO.

8. În conformitate cu prevederile art.434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură

penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Călugăreanu Vitalie și de către avocatul Mîrzîcu Aurelia în numele inculpatei Grozav Liudmila, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2019, în cauza penală privind-o pe **Grozav Liudmila xxxx**, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac, pronunțată integral la 21 mai 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Toma Nadejda

Cobzac Elena

Boico Victor